

23.5.2022

Kokousaika	23.5.2022 9:09 - 23.5.2022 11:24	
Kokouspaikka	Pohjois-Savon liitto, maakuntasali, Sepänkatu 1, Kuopio (+etäyhteys)	
Läsnäolevat jäsenet	Nimi	Tehtävä
	Kivelä Antti	mkh:n puheenjohtaja
	Hedman Pia	mkh:n 1. varapuheenjohtaja
	Holopainen Jouni	mkh:n 2. varapuheenjohtaja
	Hynninen Kati	jäsen
	Kaipainen Tanja	jäsen
	Kokkonen Mira	jäsen
	Pentikäinen Pia	jäsen
	Heikkinen Päivi	varajäsen
	Semi Matti	jäsen
	Kauppinen Sanna	varajäsen
	Uljonen Henri	jäsen
Poissaolevat jäsenet	Rautiainen Merja	jäsen
	Tuppurainen Jukka	jäsen
Muut läsnäolevat	Eestilä Markku	mkv:n puheenjohtaja Poissa kokouksesta klo 10.53 - 10.57
	Väätäinen Tuula	mkv:n 1. varapuheenjohtaja
	Pirkkalainen Riikka	mkv:n 2. varapuheenjohtaja
	Korhonen Marko	maakuntajohtaja, esittelijä
	Vehreävesa Satu	aluekehitysjohtaja
	Isola Annaelina	suunnittelujohtaja
	Martikainen Ossi	yhteyspäällikkö Poistui kokouksesta klo 9.58
	Pehkonen Riikka	vs. hallintojohtaja, mkh:n sihteeri
	Sirviö Heikki	aluekehityspäällikkö Paikalla klo 9.09-11.01
Pykälät	71-81	
	Puheenjohtaja Antti Kivelä	Pöytäkirjanpitäjä Riikka Pehkonen
Pöytäkirjan tarkastus	Pia Hedman	Jouni Holopainen
Pöytäkirja yleisesti nähtävänä	Yleisessä tietoverkossa www.pohjois-savo.fi pöytäkirjan allekirjoittamisen jälkeen	
	Pöytäkirja tarkastettu sähköisesti	

§ 76

Pohjois-Savon maakuntakaavan 2040, 2. vaiheen luonnosvaihtoehdoista saatu palaute ja vastineet: Linjaukset kaavaehdotusta varten

Maakuntahallitus 23.5.2022 § 76

Asianumero PSL/10/15.01.00.00/2021**Valmistelijat** suunnittelujohtaja Annaelina Isola 044 714 2609

Pohjois-Savon maakuntakaavan 2040, 2. vaiheen luonnosvaihtoehdot olivat nähtävillä 11.1.-14.3.2022. Palautteena saatiin lausuntoja ja mielipiteitä yhteensä 119. Kaksi erilaista luonnosvaihtoehtoa herätti selvästi keskustelua. Palautteessa erottui 10 usein toistuvaa teemaa, joihin on laadittu yleisvastineet (liite).

1. Maakuntakaavaluonnosten esitystapa ja yleispiirteisyys
2. Viherverkosto
3. Luonnonsuojelu
4. Tuulivoimapotentiaali
5. Rakennettu kulttuuriympäristö, moderni aikakausi
6. Liikennejärjestelmä (lähijunaliikenne, tieverkko ja yhdystiet, joukkoliikenne, kävelyn ja pyöräilyn esittäminen)
7. Turvetuotanto
8. Huolto- ja toimintavarmuus
9. Mineraalipotentialien alueiden merkinnät
10. Maankäyttö- ja rakennuslain muutos / kaavoitus- ja rakentamislaki

1. Kaavan esitystapa ja yleispiirteisyys
Ehdotusvaiheessa kiinnitetään erityistä huomiota kaavan yleispiirteisyyteen, maakuntakaavan joustavuuteen ja selkeään esittämistapaan. Paikallisia suunnitteluratkaisuja karsitaan edelleen. Ehdotusvaiheessa kaavan strategisuutta kehitetään. Laaditaan Pohjois-Savon maakuntakaavan 2040 1. ja 2. vaiheen kokonaisuutta kuvaava kaavayhdistelmä (luonnosvaiheessa kaavayhdistelmiä ei laadittu).

2. Viherverkosto

Kehittämisperiaatteena luonnosvaihtoehdoissa osoitetun viherverkoston osoittamista ja määräyssidältöä kehitetään palautteen perusteella luonnosvaihtoehtoja yhdistellen ja täydentäen. Viheryhteydet osoitetaan luonnosvaihtoehto 1:n ja aluemaiset merkinnät VE2:n pohjalta. Selvityspohjana on v. 2010 laadittu Ekologisen verkoston selvitys (Sito Oy, 2010), jota täydennetään luonnon monimuotoisuutta kuvaavalla zonation -aineistolla. Viherrakenteen osoittamisessa erotetaan ekologinen verkosto ja virkistykseen liittyvät merkinnät. Maa- ja metsätalouden toimintaedellytyksiä

korostetaan myös määräysten puolella. Metsätalouden merkitystä hiilensidonnassa nostetaan esille. Viherverkostosta on käyty kevään aikana useita neuvotteluja metsäalan toimijoiden kanssa. Pohjois-Savon liiton näkemyksen mukaan viherverkostoa kuvaavat merkinnät eivät ole voimassa olevan maankäyttö- ja rakennuslain vastaisia. Valtakunnallisissa alueidenkäyttötavoitteissa, joita maakuntakaavoituksessakin tulee toteuttaa, todetaan, että *"Edistetään luonnon monimuotoisuuden kannalta arvokkaiden alueiden ja ekologisten yhteyksien säilymistä. Huolehditaan virkistyskäyttöön soveltuvien alueiden riittävydestä sekä viheralueverkoston jatkuvuudesta."* VAT:en perusteluissa todetaan, että merkittävä osa luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeitä luonnonarvoista samoin kuin arvokkaista yhtenäisistä luonnonalueista sijaitsee suojelualueiden ulkopuolella. Luonnon monimuotoisuuden edistämisen ja sitä koskevien kansainvälisten velvoitteiden kannalta on tärkeää, että luonnonarvot ja niiden kannalta tärkeät alueet ja ekologiset yhteydet otetaan huomioon alueidenkäytön suunnittelussa, eikä niitä pirstota tarpeettomasti muulla alueidenkäytöllä. Ekologisten yhteyksien merkitys on tärkeä myös ilmastonmuutokseen sopeutumisen kannalta, koska ne mahdollistavat lajiston siirtymisen uusille elinalueille ilmaston lämmetessä.

3. Luonnonsuojelu

Voimassa olevien luonnonsuojelualueiden merkinnät, luonnonsuojelualueiksi varattujen alueiden rajaukset ja eri merkintöjen logiikka tarkistetaan.

4. Tuulivoimapotentiaali

Tuulivoimarakentamisen yhteisvaikutusten tarkastelun lisäksi ehdotusvaiheessa arvioidaan tarkemmin vaikutuksia virkistykseen ja matkailuun. Ehdotusvaiheessa esitettävien tuulivoima-alueiden vaikutusten arviointia täydennetään ja mm. näkymäanalyysi laaditaan uudelleen. Naapurimaakuntien kanssa tehdään yhteensovittavaa suunnittelua. Tuulivoimapotentiaalin toteutukseen liittyy epävarmuutta, sillä lähes puolelle maakuntakaavaluonnoksissa osoitetuista alueista, Puolustusvoimat toteaa palautteessaan vaadittavan VTT:n tutkavaikutusselvitystä. Energiaomavaraisuuden ja sähkönkulutuksen voimakkaan tulevan kasvun vuoksi on tärkeää osoittaa tuulivoimapotentiaali täydessä laajuudessaan silloin, kun merkittäviä haitallisia yhteisvaikutuksia ei muodostu, ja kun mm. virkistykseen ja matkailuun ei kohdistu laajoja ja merkittäviä negatiivisia vaikutuksia.

5. Rakennettu kulttuuriympäristö

Kulttuuriympäristöä koskevia merkintöjä selvennetään ja perusteluja täydennetään kaavaselostukseen. Merkinnän vaikutuksia kuntakaavoitukseen tuodaan tarkemmin esille. Kaavaselostuksessa tuodaan esille myös kuntien

detaljikaavoissa jo toteutunut suojelutilanne. Kaavaehdotukseen muutetaan harkitusti tiettyjen MA-alueiden merkintöjä. Uusi MK-merkintä osoitetaan korvaamaan tiettyjä keskustojen kulttuuriympäristöjä (MK-merkintä = Maakunnallisesti merkittävä kaupunkikuvallinen kokonaisuus). Sen arvokriteerit ovat mm. alueen asemakaavallinen ratkaisu, mittakaava, eheys ja kerroksellisuus. Uusi merkintä koskisi maakunnallista merkitystä omaavia kaupunkikuvallisia kokonaisuuksia Kuopion, Iisalmen ja Kiuruveden torien ympäristöissä sekä Siilinjärvellä ydinkeskustaan rajattavia alueita. Merkin kuvauksessa tuodaan esille alueen arvot ja suunnittelumääräyksessä kerrotaan, kuinka alueen kaupunkikuvaa tulee vaalia, vaikka rakennuskantaa voidaan uudistaa.

6. Liikennejärjestelmä

Lähijunaliikennettä koskevat merkinnät ja määräykset täsmentyvät Kuopion kaupunkiseutusuunnitelman ratkaisujen ja mahdollisesti valmistuvien uusien alueellisen lähijunaliikenteen valtakunnallisten selvitysten perusteella. Lähijunaliikenteen toteutumisen aikajänne on pitkä. Savon radan kaksoisraiteistamista koskevaan maakuntakaavamääräykseen sisältyy varautuminen myös lähijunaliikenteen kehittämiseen. Maakuntakaavaratkaisu laaditaan siten, että niin erikseen päätettäessä lähijunaliikenne on mahdollista. Maakuntakaavaehdotukseen ei sisälly varauksia, jotka estäisivät tai haittaisivat lähijunaliikenteen toteutumisen.

Maakunnan koko tieverkostolla, ml. yhdystiet ja merkittävimmät yksityistiet, on paikallista ja alueellista merkitystä toimintavarmuuden ja huoltovarmuuden kannalta niin raaka-ainekuljetusten kuin ihmisten arjen liikkumisen sujuvuuden kannalta. Maakuntakaavaehdotukseen sisällytetään maakunnallisesti ja valtakunnallisesti tarkasteltuna kriittisesti tärkeät yhdystiet. Tällaisia ovat turvallisuuden, energia- ja elintarvikehuollon sekä muiden yhteiskunnan yleisten tarpeiden kannalta kriittiset yhteydet (mm. kansallispuistojen saavutettavuus).

Joukkoliikenteen sekä kävelyn ja pyöräilyn edistäminen sisältyy useisiin kehittämisperiaatemerkintöihin (esim. Viitoskäytävä ja Ysikäytävä) ja muihin kuin liikenteen aluevarausten kaava- ja suunnittelumääräyksiin. Maakuntakaavaehdotuksen selostuksessa kestävän liikkumisen edistäminen esitetään kootummin kuin luonnosvaiheessa.

7. Turvetuotanto

Maakuntakaavaehdotus laaditaan siten, että turvetuotantoa ohjataan koko maakuntaa koskevilla suunnittelumääräyksillä. Suunnittelumääräyksellä turvetuotantoa ohjataan jo luvitetuille, käytössä oleville ja käyttöön valmistetuille alueille. Uusien tuotantoalueiden tulee sijoittua ei-

luonnontilaisille turvemaille. Turvetuotantoalueiden suunnittelussa ja ympäristöluvituksessa on huolehdittava luonnonarvojen säilymisestä eikä toiminnasta saa aiheutua haitallisia vesistö-, pöly- tai muita ympäristöhaittoja. Tuotantoalueet on ennallistettava käyttövaiheen jälkeen. Jälkikäyttönä voi olla esim. energiakasvien viljely, kosteikkoalueet tai aurinkovoimakentät.

8. Huolto- ja toimintavarmuus

Venäjän hyökkäyssota Ukrainaan on nostanut kansallisen huoltovarmuuden aivan uudenlaisen huomion kohteeksi. Energiaomavaraisuudessa turpeenkäyttömahdollisuus säilyy lähivuosina. Tuuli- ja aurinkovoiman kehittäminen sekä esim. kiertotalouden ratkaisut biokaasutuotannossa ja jakelussa säilyvät maakuntakaavaehdotuksessa. Ruuantuotantoa ja yleisesti maatalouden toimintaedellytyksiä tarkastellaan vielä huoltovarmuuden näkökulmasta. Lisäksi kattavat ja turvalliset tietoliikenneverkostot koko maakunnan alueelle ovat osa huolto- ja toimintavarmuutta.

9. Mineraalipotentialisuus

Kaavaehdotuksessa korostetaan, että mineraalipotentialisuutta kuvaava merkintä ei ole aluevaraus, eikä kaivosaluetta kuvaava merkintä. Merkinnällä halutaan osoittaa todennäköisimmän mineraalipotentialisuuden alueita. Suunnittelumääräyksessä mainitaan yhteensovittamisen tarpeet mahdollisen kaivoshankkeen toteutuessa. Ehdotukseen lisätään suunnitteluohjeen maininta vapaa-ajan asumisen huomioon ottamisesta.

10. Maakuntakaava ja muuttuva lainsäädäntö

MRL-uudistuksessa esiin nostettujen tavoitteiden ja muutosten tutkiminen on ollut Pohjois-Savon liiton näkökulmasta perusteltua luonnosvaiheessa, koska maakuntakaavoille esitettiin kaavoitus- ja rakentamislakiluonnoksessa suuria mm. oikeusvaikutteisuuteen liittyviä muutoksia. Ympäristöministeriö tiedotti 22.3.2022, että alueidenkäytön osalta Maankäyttö- ja rakennuslakiuudistuksesta toteutuu vain kaavojen digitalisaatiota koskeva osa. Rakentamislaki etenee erillisenä. Ympäristöministeriön luovuttua maankäyttöä koskevista lainsäädännön muutoksista saa maakuntakaavan laatiminenkin työrauhan ilman epävarmuutta lainsäädännön tulevasta muutoksesta. Kaavojen digitalisaatiota koskeva sääntely on ennakoitu kaavaluonnosvaiheessa ja vaihtoehdot on laadittu harmonisoidun maakuntakaavan esitystavan mukaisesti.

Luonnoksista saadun palautteen perusteella tehdään seuraavia linjauksia kaavaehdotukseen:

Aluerakenne

VE1:ssä esitetty strategisempi ja yleispiirteisempi esitystapa sai eniten

kannatusta. Kuitenkin VE2:n kyläverkoston osoittaminen nähtiin osassa kuntapalauteesta tärkeänä. Kaavaehdotukseen yhdistetään luonnosvaihtoehtojen yleispiirteinen aluerakenne täydennettynä kyläverkostolla, jonka valintaperusteena on palveluverkosto, väestö ja kyläyleiskaavoituksen tarve. Kylille ei osoiteta suunnitteluohjeita. Taajamien merkintätavoissa tutkitaan suurimmille, luonnosvaiheessa aluerajauksilla osoitetuille taajamille, strategistempia esitystapoja. Teollisuusalueiden, työpaikka-alueiden ja matkailun merkintöjen yleispiirteisyyttä lisätään. Seveso-vyöhykkeet osoitetaan kaavaehdotusvaiheessa.

Kehittämisperiaatemerkinnot

Kehittämisperiaatemerkinnot täydennetään mm. vt23:n kehittämiskäytävää osoittavalla merkinnällä. Matkailun kehittämismarkkinöissä yhdistetään VE1:n kohdemaisia merkintöjä sekä VE2:n matkailun ja virkistysalueen kohdealueen merkintöjä. Kansallispuistojen kytkeytymistä kuvaava nuolimerkintä jätetään pois. Kaupunkiseutujen kehittämismarkkinot laajennetaan siten, että Kuopion vyöhyke ulottuu Suonenjoelle ja Varkauden vyöhyke Joroisiin.

Liikennejärjestelmä

Kaavaehdotuksessa liikennejärjestelmä osoitetaan VE1 Kyvykkään uudistujan pohjalta. Kaavaehdotukseen lisätään poikittaisraideyhteyksille kehittämisen merkinnät (punainen väri). Vesiliikenteeseen liittyen osoitetaan Leppävirran uuden, vielä selvittämättömän sataman syväväylä.

Tuulivoima

Tuulivoimapotentiaalien alueiden yhteisvaikutuksia selvitetään tarkemmin ja yhteensovitetään maakuntarajoilla naapurimaakuntien kanssa. Maisemallista selvitystä täydennetään. Tuulivoimapotentiaaleja alueita karsitaan mm. täydentävän selvitystiedon perusteella, ja selvästi alle seudullisen rajan jääviä alueita ei osoiteta kaavaehdotuksessa. Puolustusvoimien palautteen perusteella harkitaan omaa merkintää niille tuulivoima-alueilla, joilta vaaditaan VTT:n tutkavaikutusselvitys.

(Kaavaehdotukseen linjattavia muutoksia havainnollistetaan kokouksessa esiteltävällä kartta-aineistolla.)

Mkj:n ehdotus

Maakuntahallitus päättää hyväksyä kaavaluonnosten palautteeseen laaditut vastineet ja niiden pohjalta esitetyt keskeisimmän linjaukset kaavaehdotukseen.

Päätös

Maakuntahallitus hyväksyi päätösehdotuksen yksimielisesti.

Liitteet

Saatu palaute ja laaditut vastineet

**Oikaisuvaatimus-
viranomaisen** Pohjois-Savon liitto

Pöytäkirja nähtävänä Yleisessä tietoverkossa www.pohjois-savo.fi pöytäkirjan allekirjoittamisen jälkeen

Tiedoksianto

Asianosaiset: Palautteen lähettäneille

Annettu tiedoksi sähköisesti

Päivämäärä: 30.5.2022

Vastaanottajat: Palautteen lähettäneille

POHJOIS-SAVON LIITTO
Maakuntahallitus

OIKAISUVAATIMUSOHJEET JA VALITUSOSOITUS

Muutoksenhakukiellot (74-75 77, 79 §)

Niistä päätöksistä, jotka koskevat vain valmistelua tai täytäntöönpanoa, ei saa tehdä kuntalain 136 §:n mukaan oikaisuvaatimusta eikä kunnallisvalitusta.

Päätöksestä, josta voidaan tehdä kuntalain 134 §:n mukaan kirjallinen oikaisuvaatimus, ei saa hakea muutosta valittamalla.

HValL 3 §:n 1 mom. perusteella valitusta ei voida tehdä, ellei päätöksellä tarkoiteta toimenpidettä, jolla asia on ratkaistu tai jätetty tutkittavaksi ottamatta.

Oikaisuvaatimusohjeet (71-73, 76, 78, 80-81 §)

Oikaisuvaatimuskelpoiisiin päätöksiin voidaan hakea oikaisua Pohjois-Savon liiton maakuntahallitukselta, Pohjois-Savon liitto, PL 247, 70101 Kuopio.

Oikaisuvaatimus on tehtävä 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän (7) päivän kuluttua siitä, kun päätös on lähetetty asianosaiselle kirjeellä tai laitettu nähtäville yleiseen tietoverkkoon.

Oikaisuvaatimuksesta on käytävä ilmi vaatimus perusteluineen ja se on tekijän allekirjoitettava.

Valitusosoitus

Valituskelpoiisiin päätöksiin haetaan muutosta kirjallisella valituksella. Oikaisuvaatimuksen johdosta annettuun päätökseen saa hakea muutosta kunnallisvalituksin vain se, joka on tehnyt oikaisuvaatimuksen. Mikäli päätös on oikaisuvaatimuksen johdosta muuttunut, saa päätökseen hakea muutosta kunnallisvalituksen myös asianosainen sekä jäsenkunta ja kunnan jäsen (137 §).

Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa <https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

Muutos haetaan Itä-Suomen hallinto-oikeudelta: Minna Canthin katu 64, 70100 Kuopio.

Valitusaika on 30 päivää. Valitusaika alkaa päätöksen tiedoksisaannista.

Valituskirjassa on ilmoitettava:

SÄHKÖISESTI ALLEKIRJOITETTU
Katja Laakko, Hallinto- ja viestintäassistentti 25.5.2022

- valittajan nimi, ammatti, asuinkunta ja postiosoite
- päätös, johon haetaan muutosta
- miltä osin päätöksestä valitetaan ja muutos, joka siihen vaaditaan tehtäväksi
- muutosvaatimuksen perusteet

Valituskirja on valittajan tai valituskirjan muun laatijan omakätisesti allekirjoitettava. Jos ainoastaan laatija on allekirjoittanut valituskirjan, siinä on mainittava myös laatijan ammatti, asuinkunta ja postiosoite.

Valituskirjaan on liitettävä päätös, josta valitetaan, alkuperäisenä tai viran puolesta oikeaksi todistettuna jäljennöksenä sekä todistus siitä päivästä, josta valitusaika on luettava.

Valituskirjat on toimitettava valitusviranomaiselle ennen valitusajan päättymistä. Omalla vastuulla asiakirjat voi lähettää postitse tai lähetin välityksellä. Postiin valituskirjat on jätettävä niin ajoissa, että ne ehtivät perille ennen valitusajan päättymistä.